

پیوستی گه رانه وه بو قورئان و سوننه ت. وه ترسناکی لاسایی کردنه وه.

ناماده کردنی : علي خشان

وه رگيرانی : صلاح الدين عبدالکریم

له م بابه ته دا هه ول دده دین:

۱. پیوستی گوپرایه لئی کردنی خواو پیغه مبه ره که ی (ﷺ).
۲. وه گه رانه وه ی هه موو ئیشیک بۆلای قورئان و سوننه ت له کاتی کیشه و دووبه ره کی دا.
۳. وه زهم کردنی ده مارگیری بو مه زه به کان -

روون بکه ی نه وه، وه هه ندی ئایه ت و فه رموده و وه ی زانایان به به لگه به یئینه وه.

**فه رمان کردنی خوای گه وره به
پیغه مبه ره که ی (ﷺ) به شوین
که وتنی نه وه ی که به وه حی بو ی
دیت**

خوای گه وره ده فه رمویت :

﴿ يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ اتَّقِ اللَّهَ وَلَا تُطِعِ الْكَافِرِينَ وَالْمُنَافِقِينَ إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلِيمًا حَكِيمًا . وَاتَّبِعْ مَا يُوحَىٰ إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ إِنَّ اللَّهَ كَانَ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرًا ﴾^(۱)

واته : نه ی پیغه مبه ری خوا (ﷺ)

به رده وام به له سه ره له خوا ترسان وه گوپرایه لئی بی باوه رو دوور رووه کان مه که، به راستی خوا ی گه وره زانا و کار به جی یه . وه ته نها شوینی نه وه حی یه بکه وه که له لایه ن په روه ردگار وه بو ت دیت به راستی خوا ی گه وره زانایه به و کرده وانه ی که ده یکه ن .

هه روه ها ده فه رمویت:

﴿ اتَّبِعْ مَا أُوحِيَ إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ وَأَعْرِضْ عَنِ الْمُشْرِكِينَ ﴾^(۲)

واته : شوینی نه وه وه حی یه بکه وه له لایه ن په روه ردگار وه بو ت دیت چونکه هیه چه په رس تراویکی تری حه ق نی یه جگه له خوا ی گه وره وه پشت بکه له هاوبه ش بریار ده ران.

هه روه ها ده فه رمویت :

﴿ ثُمَّ جَعَلْنَاكَ عَلَىٰ شَرِيعَةٍ مِنَ الْأَمْرِ فَاتَّبِعْهَا وَلَا تَتَّبِعْ أَهْوَاءَ الَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ ﴾^(۱)

( ) : ( ) :

( ) - :

**فهرمان کردنی خوی گه وره به
پیغه مبه ره که ی (ﷺ) به گه یان دن و
روونکردنه وهی نه وهی که بوی
دابه زیوه بو خه لکی**

واته: نهی محمد (ﷺ) تو مان خستوته
سه ر شه ر یعت و یاسایه ک له ئیشو کاری
دینه که تدا که ده تگه یه نیت به حه ق تویش
کاری پی بکه و شوینی هه واو ئاره زوی
ئهو که سانه مه که وه که یه ک خوا
په رستی و شه ر یعتی خوا نازانن بو
به نده کانی.

* خوی گه وره بو دروست کراوه کانی
روون کردوته وه که نه و پیویستی کردوه
له سه ر پیغه مبه ره که ی (ﷺ) شوینی نه و
وه حی یه بکه ویته که بوی نار دووه، چونکه
خوی گه وره خوی زانایه و کار به جی یه
به و شه ر یعت تانه ی که ده گونجین بو مروؤف.

وه فه رمانی کردوه به پیغه مبه ره که ی
(ﷺ) که گوپرایه لی بی باوه ره کانو دوو
پووه کان نه کات، به لکو پیویسته له
سه ری یاساو به رنامه ی نه وان رهت
بکاته وه، چونکه هه موو یاساو
به رنامه یه که له لایه ن خوی گه وره وه
نه بیته هیچ شتیکی نی یه ته نها شوین
که وتنی هه واو ئاره زو نه بیته
(وه شار او نه یی له لای مروؤقی ژیر
که فه رمان کردنی خوی گه وره به
پیغه مبه ره که ی به شوین که وتنی نه و
وه حی یه ی که بوی دیت فه رمان کردنه
به ئیمه یش که شوین پی بکه وین)^(۱)

خوی گه وره ده فه رمویته:
﴿ يَا أَيُّهَا الرَّسُولُ بَلِّغْ مَا أُنزِلَ إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ وَإِنْ لَمْ
تَفْعَلْ فَمَا بَلَغْتَ رِسَالَتَهُ وَاللَّهُ يَعْصِمُكَ مِنَ النَّاسِ إِنَّ اللَّهَ لَا
يَهْدِي الْقَوْمَ الْكَافِرِينَ ﴾^(۲)

( ) (په حمه تی خوی لی بیته)
له ته فسیری نه م ئایه ته یدا ده فه رمویته
(خوی گه وره گف تو گو له گه ل به نده و
پیغه مبه ره که ی محمد (ﷺ) ده کات
به ناوی په یامه وه وه فه رمانی پی ده کات
به گه یان دنی هه موو نه وهی که خوی
گه وره پییدا نار دو یه تی وه پیغه مبه ریش
(ﷺ) گوپرایه لی کردوه وه به ته واوترین
هه ستان پی یه هه ستاو جی به جی کرد).

پاشان ( ) (په حمه تی خوی لی
بیته) فه رموده یه کی زوری هی نا وه ته وه
له سه ر نه وهی که پیغه مبه ر (ﷺ) هه موو
شتیکی روون کردوته وه له وان ه
فه رموده ی عائیشه (ﷺ) که به مسروق
ده فه رمویته: ( )

واته: هه رکه سیکی پیته وت محمد
(ﷺ) شتیکی شار دوته وه له وهی که بوی

دابه زیوه ئه و دروی کرده چونکه خوی
گه وره ده فهرمویت:

﴿ يَا أَيُّهَا الرَّسُولُ بَلِّغْ مَا أُنزِلَ إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ ﴾^(۱)

( ) له (ابن عباس) هوه ، ﷺ
بومان ده گپړیته وه دربارهی ئه م ئایه ته
(وان لم تفعل فما بلغت رسالته)

واته: ئه گه ر ئایه تیک بشاریته وه
له وهی که بۆت دابه زیوه ئه و په یامی
خوات نه گه یاندووه .

وه خوی گه وره ده فهرمویت :

﴿ وَأَنْزَلْنَا إِلَيْكَ الذِّكْرَ لِتُبَيِّنَ لِلنَّاسِ مَا نُزِّلَ إِلَيْهِمْ وَلَعَلَّهُمْ
يَتَفَكَّرُونَ ﴾^(۲)

واته: ئیمه قورئانمان بۆت
دابه زاندووه که به سوننه تی خوت بۆ
خه لکی رون بکه یته وه ، وه بۆته وهی
خه لکی بیر بکه نه وه و په ندو ئاموژگاری
وه رگرن .

( ) (په حمه تی خوی لی بییت)
د دربارهی ( )
ده فهرمویت :

واته : بۆ خه لکی روون بکه یته وه
چونکه تۆ زانیاریت هیه به مانای
ئه وهی که خوی گه وره داییه زاندوته
سه رت وه تۆ سوریت له سه ری ، وه
شوینی ده که ویت ، له بهر ئه وهی ئیمه ش

ده زانین که تۆ باشتین دروستکراوه کانی
خوی گه وره ی . وه خوی گه وره
ده فهرمویت

﴿ وَنَزَّلْنَا عَلَيْكَ الْكِتَابَ تِبْيَانًا لِكُلِّ شَيْءٍ . هُدًى
وَرَحْمَةً وَبُشْرَى لِلْمُسْلِمِينَ ﴾^(۳)

واته: ئیمه ئه م قورئانمان دابه زاندوته
سه رتو ئه ی محمد (ﷺ) که هه مووشتیکی
روونکر دوته وه و هیدایه ت و رحمه ته بۆ
به نده کان وه موژده دهره بۆ
موسلمانان .

( ) له ئه وزاعی په وه بومان
ده گپړیته وه دربارهی ئه م ئایه ته
که فهرمویه تی قورئان روونکر وه وهی بۆ
هه مووشتیک واته به سوننه ت . ئیمامی
شافعی په حمه تی خوی لی بییت
له په رتوکی ( ) دا ده فهرمویت :
خوی گه وره شایه تی بۆ پیغه مبه ر (ﷺ)
داوه که ده سستی گرتوه به فهرمانی
خوی گه وره .

خوی گه وره ده فهرمویت :

﴿ وَكَذَلِكَ أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ رُوحًا مِنْ أَمْرِنَا مَا كُنْتَ
تَدْرِي مَا الْكِتَابُ وَلَا الْإِيمَانُ وَلَكِنْ جَعَلْنَاهُ نُورًا نَهْدِي بِهِ
مَنْ نَشَاءُ مِنْ عِبَادِنَا وَإِنَّكَ لَتَهْدِي إِلَى صِرَاطٍ
مُسْتَقِيمٍ ﴾^(۴)

واته: به م شیوازه ئیمه ئه م
قورئانمان بۆ تۆ به وه حی نارد که تۆ

( ) :

( ) :

( )

( ) :

پیشتر نه تده زانی قورئان چی یه چونکه خوینده وار نه بویته . ههروه ها مانای باوهر و در یژی شه ریعتت نه ده زانی به لام ئیمه ئه م قورئانه مان کرد به پوناکی و هیدایه تی هه ر که سیکی پی ده دهین که ویستمان له هیدایه ت دانی بنیت ، وه تویش ئه ی محمد (ﷺ) هیدایه تی خه لکی دانی هه بیت بو ریگای راستی پهروه ردگارت .

وه ئیمامی شافعی (په حمه تی خوی لی بیت) له په رتوکی ( ) دا ده یگیریته وه که پیغمبر (ﷺ) فه رمویه تی :

(^۱) ( )

واته : هیچ شتیکم به جی نه هیشتوه که خوی گه وره قه ده غه ی کردبی لیتان ئیلا منیش قه ده غه م کردوه لیتان . ئه مه ش به لگه یه له سه ر ئه وه ی که پیغه مبه ری خوا (ﷺ) په یامه که ی گه یاندوه به ته واوه تی .

خوی گه وره ده فه رمویت :

﴿اليوم اكملت لكم دينكم واتممت عليكم نعمتي ورضيت لكم الاسلام ديناً﴾^(۲)

( )

( ) :

ئه م ئایه ته رۆژی هه ینی له عه ره فات له حجه الوداع دابه زی وه دوا ئایه ت بووه له قورئان که دابه زیوه له سه ر ره ئی زۆریه ی زانایان .

واته : ئه مپۆمن دینه که تانم ته واو کرد ، ئاشکرام کرد به سه ر هه موو دینه کانی تر وه من نیعمه تی خۆم ته واو پزانند به سه ر تاندا (به ته واو کردنی دین و ئازادکردنی مه ککه و زال بونتان به سه ر بی باوه پاندا) وه من رازی بووم که ئیسلام دینی ئیوه بیت تاکۆتایی دنیا .

وه پیغه مبه ر (ﷺ) ده فه رمویت :

(^۳) ( )

واته : ئه ی موسلمانان من ئیوه م به جی هیشت له سه ر دینیکی ئاشکرای سپی پاک که شه وه که ی وه کو رۆژه که ی رووناکه هیچ که سیک لی لانا دات ته نها که سیک به هیلاک چوو نه بیت .

وه له حه جی مال ئاواپی دا فه رموی :

( ) ! (^۴)

واته : خوی به ئایا دینم گه یاند به خه لکی ! خویه خۆت شاهیدبه .

به م شیوه یه ده زانین که شه ریعه ته که مان یه ک شه ریعه ته و دوو شه ریعه تی ئاشکراو نه ینی نی یه ههروه کو

( ) ( ) ( )

( )

چون هه‌ندیك وا ده‌لین. وه ئه‌وه
 فه‌رمودانه‌ی له‌م باره‌یه‌وه هاتوه ئه‌وا
 هه‌لبه‌ستراوه و درۆیه لی‌رده‌دا بواری
 روونکردنه‌وه‌یان نی‌یه. له‌م باب‌ه‌ته کورته‌دا
 ئیمامی شافیعی (ره‌حمه‌تی خوای لی
 بی‌ت) له‌ په‌رتوکی ( ) دا ده‌فه‌رمو‌یت:
 (ئه‌وه‌ی که پی‌غه‌مبه‌ر (ﷺ) کردویه‌تی
 به‌سوننه‌ت و حوکمی خوای گه‌وره‌ی تیدا
 نی‌یه، ئه‌وا به‌حوکمی خوای گه‌وره
 کردویه‌تی به‌سوننه‌ت وه خوای گه‌وره
 پی‌مانی راگه‌یاندوه که فه‌رمویه‌تی:

﴿وانك لتهدى الى صراط مستقيم صراط الله﴾

فه‌رمان کردن به‌گو‌ی‌رایه‌لی کردنی خواو

پی‌غه‌مبه‌ره‌که‌ی (ﷺ) و ناگادار

کردنه‌وه له‌ سه‌ری‌چی کردن .

خوای‌گه‌وره ده‌فه‌رمو‌یت:

﴿وَمَا كَانَ لِمُؤْمِنٍ وَلَا لِمُؤْمِنَةٍ إِذَا قَضَى اللَّهُ وَرَسُولُهُ
 أَمْرًا أَنْ يَكُونَ لَهُمُ الْخَيْرَةُ مِنْ أَمْرِهِمْ وَمَنْ يَعْصِ اللَّهَ
 وَرَسُولَهُ فَقَدْ ضَلَّ ضَلَالًا مُّبِينًا﴾ (۱)

واته : کاتیک که خواو پی‌غه‌مبه‌ری خوا
 (ﷺ) بریار له‌سه‌ر شتیک ده‌ده‌ن
 موسلمانانی پیاو و ژن بو‌یان نی‌یه
 له‌فه‌رمانی خواو پی‌غه‌مبه‌ری خوا ده‌رچن
 به‌ویستی خو‌یان ئیش بکه‌ن، وه
 هه‌رکه‌سیک سه‌ری‌چی فه‌رمانی خواو

پی‌غه‌مبه‌ره‌که‌ی (ﷺ) بکات ئه‌وا گو‌مرا
 بو‌نیکی ئاشکرا گو‌مرا بو‌وه. (۲)

هه‌روه‌ها ده‌فه‌رمو‌یت :

﴿وَمَنْ يَطْعِ اللَّهَ وَالرَّسُولَ فَأُولَئِكَ مَعَ الَّذِينَ أَنْعَمَ اللَّهُ
 عَلَيْهِمْ مِنَ النَّبِيِّينَ وَالصَّادِقِينَ وَالشُّهَدَاءِ وَالصَّالِحِينَ
 وَحَسُنَ أُولَئِكَ رَفِيقًا﴾ (۳)

واته : هه‌رکه‌سیک گو‌ی‌رایه‌لی خوای
 گه‌وره و پی‌غه‌مبه‌ر (ﷺ) بکات ئه‌وا له
 به‌ه‌شتدا له‌گه‌ل ئه‌وه که‌سانه‌دا ده‌بی‌ت
 که خوای گه‌وره به‌خششی خو‌ی پ‌ژاندوه
 به‌سه‌ریاندا له پی‌غه‌مبه‌ران و راستگو‌یان
 (ئه‌وانه‌ی هه‌رچی له‌لایه‌نی خواو
 پی‌غه‌مبه‌ره‌وه (ﷺ) هاتبی‌ت به‌راستیان
 داناوه) و شه‌هیده‌کان و پیاو چاکاندا
 (ئه‌وانه‌ی کرده‌وه‌ی وایان ئه‌نجام داوه
 به‌به‌رده‌وامی) ده‌بی‌ت که ئه‌مانه‌یش

( ) ئه‌م ئایه‌ته‌له‌سه‌ر (زینب بنت جحش) دابه‌زی که‌کچی
 پوری پی‌غه‌مبه‌ری‌خوا بوو (ﷺ) که پی‌غه‌مبه‌ر (ﷺ) پی‌ی فه‌رموو
 : (من ئه‌مه‌و‌یت بده‌م به‌زه‌یدی کوری حارثة چونکه من
 رازی بوومه که تو بو ئه‌و بی‌ت) زه‌ینه‌بیش فه‌رموی ئه‌ی
 پی‌غه‌مبه‌ری خوا (ﷺ) به‌لام من پی‌ی رازی نیم که من کچی
 ناوداری قه‌ومه‌که‌ی خو‌م و پورزای تویشم بو‌یه من رازی
 نابم ، خوای گه‌وره‌ش ئه‌م ئایه‌ته‌ی دابه‌زاند. پاشان زه‌ینه‌ب
 ووتی ئه‌وا گو‌ی‌رایه‌لیم کرد چیت ده‌و‌یت بیکه پاشان
 پی‌غه‌مبه‌ر (ﷺ) ماره‌ی کرد بو‌زه‌ید و ئه‌ویش گواستی‌یه‌وه
 خوای گه‌وره لی‌یان رازی بی‌ت (وه‌رگ‌یت)

باشترین هاورین که مرؤف هاوه لایه تیان بکات^(۴) وده فهرمویت:

﴿ومن يطع الرسول فقد اطاع الله﴾^(۱)

واته: هر که سیک گویرایه لی پیغه مبر (ﷺ) بکات گویرایه لی خوی گه وره ی کردوه ، چونکه پیغه مبر (ﷺ) له خویه وه هیچ شتیک نالیت. وه دهرمویت :

﴿لا تجعلوا دعاء الرسول بينكم كدعاء بعضكم بعضا قد يعلم الله الذين يسألون منكم لئلا فلحذر الذين يخالفون عن امره ان تضيبهم فنة او يصيبهم عذاب اليم﴾^(۲)

واته: کاتیک که پیغه مبر (ﷺ) بانگتان دهکات به جوانی ولامی بدهنه وه نه که وه کو وه لامدانه وهی هندیکتان بو هندیکی ترتان، یاخود کاتیک که نیوه بانگی یه کتری دهکن مه لین نهی محمد ههروه کو چوئن له ناو خوتاندا بانگی یه کتری دهکن به لکو به ریزه وه بلین

( ) عائشه ؓ دهرمویت: پیاویک هاته لای پیغه مبر ﷺ وهرموی نهی پیغه مبر خوا ﷺ تو خوشه ویست تری له لای من له خووم و منداله کانم ، وه کاتیک که من له ماله وه بیری تووم دهکه ویته وه خووم بو ناگیریت هه تا دیم و ته ماشات دهکه م وه کاتیک یادی مردنی توو خووم دهکه مه دهرانم که تو پلهت به رزتره له گهل پیغه مبر راندا ده بیت . وه نه گهر من بجمه به هه شتیشه وه له وه دهرسم که نه تبینم . پیغه مبر ﷺ هیچ وه لامی نه دایه وه هه تا جبریل ؑ نه م نایه تهی هینایه خواره وه (وه رگیر)

( ) :

( ) :

نهی پیغه مبر خوا ، یاخود مانای نه وهیه دوعای پیغه مبر (ﷺ) وه کو دوعای خوتان ته ماشامه کن و به گه وره ی بزائن چونکه دوعای نه وه له لای خواوه وهرده گیریت و رت نا کریته وه . وه خوی گه وره ئاگای له وه که سانه یه که خویان ده شارنه وه له پال موسلماناندا ، بو نه وهی پیغه مبر (ﷺ) نه یانبینیت و خویان دهریازکن له نویرکردنی جومعه ، یاخود له کاتی جهادکردندا (واته دوو پروه کان) نه وه که سانه ی که سه ریچی فه رمانی پیغه مبر خوا (ﷺ) دهکن باناگادارین چونکه خوی گه وره توشی فیتنه یان دهکات له دونیا به کوشتن و به ند کردن، یان سزایه کی ئیشینه ر.

ابن کپیر (دهمتهی خوی لا بیت) دهرمویت:

(فلیحذر الذين يخالفون عن امره) واته: نه وانه ی سه ریچی فه رمانی پیغه مبر خوا (ﷺ) دهکن که نه ویش ریگاو به رنامه و سوننهت و شه ریه ته که یه تی، وه وته کرده وه به وته کرده وه کانی نه وه ده کیشریت ، نه وهی یه ک بیت له گهل وته و کرده وهی نه ودا نه وه دهرده گیریت و نه وه یشی به پیچه وانه بیت رت ده کریته وه بو سه ر خاوه نه که ی و هه رکه سیک بیت لی وه رناگیریت ، ههروه کو چوئن له صحیحی بخاری و مسلم و جگه له وانیشدا هاتوه له

پښتانه ښوونکي کورن (ﷺ) که فہرمویہ تی ( ) .

واتہ : ہرکہ سیک کردہ وہیہ ک بکات و فہرمانی ئیمہی لہ سہر نہ بیټ ئہوا و ہرناگیریت و رتدہ کریتہ وہ بؤ سہر خاوہ نہ کہی .

کہ واتہ : باناگاداربین و بترسین، ہرکہ سیک سہرپیچی شہریعہ تی پښتانه مبر (ﷺ) بکات بہ ناشکرا و بہ نہیني .

( ) واتہ لہ دلایاندا توشی کوفر و نفاق و بدعہ دہ بن ( )

( ) واتہ : لہ دنیا توشی کوشتن و لئانی حہ ددوبہ ند کردن و هاوشیوہی ئہ مانہ دہ بن .

(رہ حمہ تی خواي لئ بیټ) دہ فہرمویټ :

( ) حہ رامہ سہرپیچی کردنی پښتانه مبر (ﷺ) وہ واجبہ گوپرایہ لی کردنی، وہ فیتنہ لیرہ دا بریتی یہ لہ کوشتن . ابن عباس (رضی اللہ عنہما) وای فہرموہ وہ و تراوہ " مؤردانہ لہ دل بہ هوئی خراپی و سہرپیچی کردنی پښتانه مبر (ﷺ) .

ئیمامی (الشاطبي) لہ پہرتوکی (الاعتصام) دا، (۱/۱۲۲) دہ فہرمویټ :

(زوبہیری کوری بہ ککار دہ فہرمویټ : گویم لہ مالکی کوری ئہ نہ س بوو پیاویک

ہات بؤلای وپیټی وت : ئہی باوکی عبداللہ، لہ کوئی وہ ئیحرام بکہ م؟

فہرموی : لہ (ذو الحلیفۃ) وہ لہ وشوینہی کہ پښتانه مبر (ﷺ) ئیحرامی کردوہ . ئہ ویش وتی . من ئہ مہ ویت لہ مزگہ وتہ وہ ئیحرام بکہ م .

ئہ ویش فہرموی : نہ کہیت . ئہ ویش وتی : من ئہ مہ ویت ئیحرام بکہ م لہ مزگہ وتہ وہ لہ لای قہ برہ کہ . ئہ ویش فہرموی : نہ کہی چونکہ من دہ ترسم

توشی فیتنہ بی . ئہ ویش وتی : ئہ مہ چ فیتنہ یہ کی تیدایہ ؟ تہ نہا چہ ند میلکہ زیادی دہ کہ م . ئہ ویش فہرموی : چ فیتنہ یہ کہ لہ مہ گہ ورہ ترہ کہ تو و بزانیټ دہ ست پیشخہ ریت کردوہ لہ چاکہ یہ کہ پښتانه مبر (ﷺ) نہ یکردوہ . خواي گہ ورہ دہ فہرمویټ :

﴿فليحذر الذين يخالفون عن امره ان تصيبهم فتنة او يصيبهم عذاب اليم﴾ .

پاشان ئیمامی دہ فہرمویټ (ئہ م فیتنہ یہی کہ وائیمامی مالیک (رضی اللہ عنہ) لہ تہ فسیری ئہ م ئایہ تہ باسی دہ کات ئہ مہ حالی ئہ ہلی بیدعہ و بنچینہ کہ یانہ کہ مالیان لہ سہر بنیات دہ نین ئہ وان وادہ بینن کہ ئہ وہی خواي گہ ورہ لہ قورئاندا باسی کردوہ ، وہ ئہ وہی پښتانه مبر (ﷺ) کردویہ تی بہ سوننہ ت کہ مترہ لہ خوار ئہ وہ وہیہ کہ عہ قلیان

نیشانیانی داوه . وه له هاوشیوهی ئه مه دا
ابن مسعود - خواى لى رازى بیټ -)

(لى ده گپرتته وه ده فه رمویټ :

(واته : ئیوه

هیدایهت دراون بۆ شتیک که

پیغه مبه ره که تانی بۆ هیدایهت نه دراوه ،

ئیه به دلنیایی یه وه ده ستان گرتوه به

کلکی گومراییه وه) کاتیك به لای

که سانیکدا تیپه پری که پیاویک کۆیانی

کرد بوه وه ده یوت : ره حمه تی خوا

له که سیک بیټ که چه ند جارو چه ند جار

بلیټ ( ) خه لکه که ش ده یان وت

، پاشان ده یوت ، ره حمه تی خوا

له که سیک بیټ که چه ند جار و چه ند جار

بلیټ ( ) خه لکه که ش ده یان وت ^(١)

وه پیغه مبه ر (ﷺ) ده فه رمویټ :

(^(٢)

واته : هر که سیک گوپراییه لیم بکات

ئه وا ده چیتته به هه شته وه ، وه هر

که سیک سه ریچی فه رمانی من بکات ئه وا

خوی به هه شتی نه دیوه و ره تی

کردۆته وه . وه ده فه رمویټ :

:

(^(٣)

واته : ئه بینم یه ک پالی داوه ته وه له سه ر

لایه کانی فه رمانیك له فه رکانی منی بۆ بیټ

له وهی فه رمانم پی کردووه یا خود

قه ده غم کردووه . ئه لیت نازانم ئه وهی

له قورئاندا بیبینین شوینی ده که وین .

پیوستی شویئکه وتی

سوننه تی پیغه مبه ر (ﷺ) ^(١)

خواى گه وره ده فه رمویټ :

﴿واذکرنا ما یتلى فی بیوتک من آیات الله والحکمة

إن الله کان لطیفاً خبیراً﴾ ^(٥)

واته : ئه ی خیزانه کانی پیغه مبه ر (ﷺ)

یادی ئه و ئایهت و فه رمودانه بکه نه وه که

له مالی ئیه وه دا ده خویندریتته وه و بلاو

ده بیټه وه ، ئیه پاریزگاری لى بکه ن

به خویندنه وه و فیرون و فیکردن .

وه ده فه رمویټ :

﴿لقد من الله علی المؤمنین إذ بعث فیهم رسولا من

انفسهم یتلو علیهم آتاه ویزکرهم ویعلمهم الکتاب

والحکمة وإن کانوا من قبل لفي ضلال مبین﴾ ^(٦)

( )

١٣ وه ده دیسه که صحیحه

( ) مه به ست له سوننهت لیره ئه و ریگایه یه که وا پیغه مبه ر

له سه ری رویشته وه له روونکردنه وهی قورئان وجی به جی

کردنی حوکمه کانی شه ریعه ت .

(٥)

( ) (:)

( ) وه سنه ده که ی صحیحه وه ک شیخ

ئه لبانی ده فه رمویټ

( )

واته : خوای‌گه‌وره منه‌تی کردووه به‌سه‌ر باوه‌پداراندا کاتیک که پیغه‌مبه‌ریکی له‌خویان بؤ ناردووه که‌ئایه‌ته‌کانی به‌سه‌ردا ده‌خوینیت‌ه‌وه‌وه پاکیان ده‌کاته‌وه له‌کوفرو‌هاوبه‌ش برپاردان و تاون وه فی‌ری قورئان و سوننه‌ت‌یان ده‌کات هه‌رچه‌نده له‌ پیشت‌ردا له‌گوم‌پراییه‌کی ئاشک‌رابوون .

ئیمامی شافعی له ( ) دا ده‌فه‌رموئیت : خوای‌گه‌وره باسی (کتابی) کردووه که‌بریتی‌یه له‌ قورئان وه‌باسی (الحکمه‌ی) کردووه وه‌من گویم لی‌بوه له‌وانه‌ی که لی‌یان رازیم له‌خاوه‌ن زانیاری به‌ قورئان ده‌یوت : الحکمة ، سوننه‌تی پیغه‌مبه‌ری خواجه (ﷺ).

وئمه‌یش له‌وه ده‌چیت که‌خوای‌گه‌وره فه‌رموئیه‌تی والله اعلم، چونکه قورئان زیکره وه‌حیکمه‌تیش به‌دواوه هیئاوه ، وه‌خوای‌گه‌وره باسی مننه‌تی خوی ده‌کات به‌سه‌ر دروست‌کراوه‌کانی به‌وه‌ی که قورئان وحیکمه‌تی فی‌ریان کردووه ، بؤیه دروست نی‌یه - والله اعلم - لی‌ره‌دا بوت‌ریت حکمه‌ت جگه له سوننه‌تی پیغه‌مبه‌ری خواجه، چونکه له‌گه‌ل قورئاندا به‌یه‌که‌وه‌هاتونه، وه خوای‌گه‌وره گوپ‌رایه‌لی پیغه‌مبه‌ره‌که‌ی (ﷺ) پیوست کردوه، وه ده‌بی‌ت خه‌لکی شوینی فه‌رمانی بکه‌ون.

وه‌دروست نی‌یه به‌هیچ وته‌یه‌ک بوت‌ریت (فه‌رزه) جگه له‌قورئانی خواو سوننه‌تی پیغه‌مبه‌ره‌که‌ی (ﷺ) .. وه‌سوننه‌تی پیغه‌مبه‌ری خوا (ﷺ) رونکه‌ره‌وه‌ی مانای ئه‌و به‌لگانه‌یه که‌خوای‌گه‌وره له‌ تاك و کوی ده‌وی‌ت .. پاشان حکمه‌تی له‌گه‌ل قورئانه‌که‌یدا هیئاوه وه ئه‌م شته‌ی بؤ هیچ که‌س له دروست‌کراوه‌کانی نه‌کردوه جگه له پیغه‌مبه‌ره‌که‌ی (ﷺ) وه پیغه‌مبه‌ر (ﷺ) ده‌فه‌رموئیت :

(ﷺ)

(^۱)

واته ئاگادارین من قورئانم وه‌رگرتوه و هاوشی‌وه‌ی خو‌شی له‌گه‌ل‌دایه واته (سوننه‌ت)، ئاگادارین نزیکه‌ پیاویک دابنیشیت له‌سه‌ر لایه‌کانی و بلی‌ت ده‌ست بگرن به‌م قورئانه‌وه‌ئوه‌ی بینیتان له‌حه‌لال ئی‌وه‌ش حه‌لالی بکه‌ن وه‌ئوه‌ی حه‌رامه “حه‌رامی بکه‌ن ، به‌لام بزائن ئه‌وه‌ی پیغه‌مبه‌ری خوا (ﷺ) حه‌رامی کردوه وه‌کو ئه‌وه وایه‌که خوای‌گه‌وره حه‌رامی کردوه .

( ) رواه ابو داود ۴۶۰۴ وابن ماجه ۱۲

وهده فہرموئیت :

)

(^۱)

(^۲)

واته : سوئند به وہی نہ فسی محمدی
 بہدہستہ نہ گہر موسا بہ زیندوی
 دہرکہ ویئت بۆتان و ئیوہش شوئینی
 بکہون و واز لە من بہینن ئەوا گومرا دەبن
 لەرپیگہی راست ، وئہ گہر ئیستا موسا
 زیندوبوایہ و بگہیشتایہ بہ
 پیغہ مہرایہ تیہ کہی من ئەوا شوئیم
 دہکہوت .

وہ ئیمامی شافیعی لە پەرتوکی
 (الرسالة) دا دہ فہرموئیت : (پیغہ مہبری
 خوا (ﷺ) ، لە گەل قورئانی خوا دا
 سوننہ تی داناوہ . وە لە سوننہ تہ کہ یدا
 شتی وا ہە یہ کہ لە قورئاندا نہ ہاتوہ ، وە
 ہەموو شتی کیشی کردبیت بہ سوننہ ت
 ئەوا خوا ی گہورہ پە یوہستی کردوین
 بہ شوین کہ وتنی ، وە شوین کہ وتنی
 پیغہ مہبری (ﷺ) کردوہ بہ گوپرایہ لی
 کردنی خووی وە لادان لە شوین
 کہ وتنی ، کردوہ بہ سہرپیچی کردنی
 خووی ، کہوا عوزر (دہست پیچ) لە ہیچ لە
 دروستکراوہ کانی وە رناگریت ، وە ریگای
 سہر فزای بۆ نی یہ نہ گہر شوئینی
 سوننہ تی پیغہ مہبر (ﷺ) نہ کہ وئیت .

واتہ : دوو شتم لە ناوتاندا بە جی
 ہیشتوہ ، گومرا نابن ئە گہر دەستیان
 پیوہ بگرن ، قورئانی خوا و سوننہ تی
 پیغہ مہبرہ کہی (ﷺ) .

لہ جابرہ وہ دہ فہرموئیت عومہری
 کوری خەتتاب (ﷺ) پەریک لە تہ وراتی ہینا
 بۆلای پیغہ مہبر (ﷺ) وە وتی : ئە ی
 پیغہ مہبر (ﷺ) ئە مہ پەرہ یہ کہ لە تہ ورات
 پیغہ مہبر (ﷺ) بی دەنگ بوو ، ئیمامی
 عومہریش دہ یخوئندہ وہو روی پیغہ مہبری
 خوایش (ﷺ) دہ گۆراو و تیک دہ چوو .

ابوبکر فہرموی : ئە ی دایکت توئی
 لە بار بچیت نابینیت روی پیغہ مہبری خوا
 (ﷺ) چی لی ہاتوہ ؟ ئیمامی عومہریش
 تہ ماشای روی پیغہ مہبری (ﷺ) کرد و
 فہرموی : پە نا ئە گرم بہ خوا لە تورہ بوونی
 خوا و تورہ بوونی پیغہ مہبرہ کہی (ﷺ)
 رازی بوین بہ پە روہ ردگاریتی اللہ و بہ دینی
 ئیسلام و بہ پیغہ مہبرایہ تی محمد (ﷺ)
 پیغہ مہبری خوا (ﷺ) ، فہرموی :

( )

( ) رواہ احمد والدرامی وهو حدیث حسن . راجع تحقیق
 مشکاہ المصابیح .

ئیمامی شافعی (رحمته تی خوی لی بیت) زور له م وته جوانانه ی فہرمووه له پهرتوکی (الرسالۃ) له وانه دہ فہرموویت : (حوکمی خوا پاشان حوکمی پیغہ مبهہر (ﷺ) جیاناکریتہ وه ، به لکو له هہموو حالہ تیك پیگہ وهن وه دہ فہرموویت : (ہرکہ سیك شت له پیغہ مبهہری خواوه (ﷺ) وه رگریٹ ، ئهوا له خوی گہ ورہ ی وه رگرتوه چونکہ خوی گہ ورہ گوپرایہ لی ئهوی پیویست کردوه).

وه دہ فہرموویت : (پیویسته له سہر هہموو کہ سیك کہ شتیکی بیست له پیغہ مبهہری خواوه (ﷺ) یاخود جیگیر بوو بوی له وه وه ئهوا ئیشی پی بکات هہتا ئه و کاتہ ی جگہ له مه دہ بیستیت).

مانای ئه مه ئه وه یه کہوا دروست نی یه واز له ئیشکردن بهینریت به فہرمودہ ی صحیح به به لگہ ی په یوه ست بوون به مه زه به وه وه دہ فہرموویت : (ئہ گہر سہرپیچی فہرمودہ یه ک بکہین کہ جیگیر بوبی له پیغہ مبهہری خواوه (ﷺ) ئهوا به ئومیدی ئه وه م کہ ئه مه مان لی نہ گیریت وه لؤمه نہ کریین ان شاء اللہ ، هہرچہ نده ئه مه بو هیچ کہ سیك نی یه سہرپیچی فہرمودہ یه ک بکات ، به لام جاری واهه یه مرؤف سوننه ته کہ نازانیت و وته یه کی ده لیت پیچہ وانه ی سوننه ته کہ دہ بیست نه ک به مه به سته وه بیکات ،

هہروه ها هہندی جار مرؤف بی ناگا دہ بیت وه له دہ کات له راقہ کاندہ). وه دہ فہرموویت : (سوننه تی پیغہ مبهہری خوا (ﷺ) دوو رون یه کیکیان دہ قی قورئانه ، پیغہ مبهہر (ﷺ) شوینی کہوت هہروه کو چؤن خوی گہ ورہ دایبه زاندووه ، ئهوی تریان پیغہ مبهہری خوا (ﷺ) له لایه نی خوی گہ ورہ وه کہ ئه وه ی خوی گہ ورہ ویستی لی بوبیت به کورتی روونی کردوته وه ، وه چؤنیتی فہرز بوونی روون کردوته وه گشتی بیت یاخود تایبه تی ، وه چؤنی بویت به نده کان بوی جی به جی بکن ، وه له هہردوکیاندا شوینی قورئانی خوی گہ ورہ کہ وتووه ...).

فہرمان کردن به پیویستی

گهړانهوه بو لای خوی گہ ورہ و

پیغہ مبهہر که ی (ﷺ)

له کاتی کیشه و دووبه رکهیدا

خوی گہ ورہ دہ فہرموویت :

﴿وما كان لمؤمن ولا مؤمنة اذا قضى الله ورسوله امراً أن يكون لهم الخيرة من امرهم ومن يعص الله ورسوله فقد ضلّ ضلالاً مبيناً﴾⁽¹⁾

(ابن کثیر) دہ فہرموویت : (ئہم ئایه ته گشتی یه له هہموو ئیش و کاریکدا ، کاتیک خواو پیغہ مبهہری خوا (ﷺ) برپار بدہن به شتیك بو هیچ کہ س نی یه سہرپیچی

واته : له هر شتتكد ائه گهر
جياوازيتان هه بوو ئه وا حوكمه كه
بگه پيننه وه بولاي خوا تا برياري له سهر
بدات. وه ئه وهى قورئان وسوننهت برياري
له سهر بدات و به راستى دابنيت ئه وه
حه قه وه له پاش حه قيش چ شتتكد هه يه
جگه له گومرپايي؟ بوئه خواي گه وره
ده فهرمويت :

(ان كنتم تؤمنون بالله واليوم الآخر)

واته : ئه گهر ئيوه برواتان به خواو
روژى دوايي هه يه. ئه مه به لگه يه له سهر
ئه وهى كه هر كه سيك له كاتى
دوو به ركيدا حوكمه كه نه گه پينيتته وه
بولاي قورئان و سوننهت ئه وا باوه ردار
نى يه به خواو روژى دوايي.

( ) واته : حوكم بردن بولاي
قورئان و سوننهت و گه رانه وه له كاتى
يه كلا كردنه وهى كيشه دا باشته ره)

(واته : ئه مه باشته رين ئه نجام و
گه رانه وه يه (بولاي قورئان وسوننهت).
ئيمامى شافيعى (ره حمه تى خواي لى
بيت) له په رتوكى (الرسالة) ده فهرمويت:
(هر كه سيك له پاش پيغه مبه ر ﷺ
كيشه ي هه بيت ئه وا ده بيت
بيگه پينيتته وه بولاي برياري خواو
پيغه مبه ره كه نه گهر ئه و بابه ته هيج
ده قيكي تيدا نه بوو بو برياردان ئه وا
قياسى ده كه ن له سهر يه كيكيان)

وه ده فهرمويت: (وه قياس برى تى يه
له وهى كه داوا ده كر يت به به لگه له سهر
گونجاندنى هه والى پيشتر له قورئان يان
سوننهت چونكه ئه مان زانبارى حه قن كه
پيوسته به دواياندا بگه ربيت).

وه ده فهرمويت : (پيوسته له سهر هر
كه سيك كه فهرموده ي بيست بيليت
وقسه ي پى بكات له سهر گشتيتى و
كورتى يه كه هه تا به لگه ي ده ست
ده كه وي ت جياوازي بخاته نيوانيانه وه
پيى). واته پيوسته له سهر هه موو
موسلمانيك ئيش بكات به گشتيتى
فهرموده هه ركاتي ك صحيح بيت هه تا
به لگه يه كه ده بينيت تا بيه تى بكات.

وه له زور له هاوه لانه وه ﷺ
به صحيحى ها توه كه ئه وان وازيان له
بوچونى خويان و برياري خويان هينا وه
له بهر فهرموده ي پيغه مبه ر ﷺ هه روه ها
وازيان له برياري خويان هينا وه له بهر
فهرموده ي پيغه مبه ر ﷺ، هه روه ها وازيان
له برياري خه ليفه ده هينا كاتي ك
فهرموده ي هه كيان له پيغه مبه ره وه
بينيا يه كه پيچه وانه يه تى، ئه وه عومه ر
(خواي لى رازى بيت) بريار ده دات
به جياوازي په نجه كانى ده ست له سهندنى
خويندا به پيچه وانه ي ئه وهى كه له
پيغه مبه ر ﷺ ها توه له په رتوكى (أل

ئوهی که تۆ یه که ست له وانه یه هه له بکهیت وله بیرت بچیته وه .؟ به لکوحه قی بینی و شوینی کهوت و گه رایه وه له بؤ چونی خوی، له وهی که میراتی نه دات به نافرته له خوینی میرده کهی . وه له کورپه ی ناوسکیشدا بریاری دا به وهی که زانی که ناماده بوو پیی وت وه نه گه له پیغه مبهری خواوه ﷺ هیچی نه بینیاپه ئه و ا جگه له فهرمووده که بریاری دده ، وه کوبلی وای ده بینی که نه گه ر کورپه ی ناوسک زیندوبیت ئه و ا خوینه که ی سه د ووشتره وه نه گه ر مردوبیت ئه و ا هیچی بؤنی یه ، به لام خوای گه وره وای له خه لکیش کرد که چونی ویست لی بیت ئا وای په رستن له سه ر زمانی پیغه مبهره که ی ﷺ بؤیه بؤ ئه وو بؤ هیچ که سیکی تر نی یه که بؤچی و چؤن بخنه ناودینه وه یا خود هیچ شتیک له بؤچون بدهن به سه ر ئه و که سه ی که حق و رستی ده زانی هه رچه نده یه که سیش بوو ، وه خوای گه وره ش ده فهرمویت

(فلا وربك لا يؤمنون حتى يحكموك فيما شجر بينهم ثم لا يجدوا في انفسهم حرجا مما قضيت ويسلموا تسليما) ^(۱)

پیشه و ا ابن کثیر (په حمه تی خوای لی بیت) ده فهرمویت خوای گه وره سویند

ده خوات به نه فسی پیروزی به ریزی خوی که و ا هیچ که سیک باوه ر ناهیننی هه تا پیغه مبهر ﷺ نه کات به حاکم له هه موو ئیش و کاریکدا ، چونکه ئه وه ی پیغه مبهر ﷺ بریاری له سه ر بدات ئه وه حقه ، که پیویسته خه لکی مل که چی بن به نهیننی و ئاشکرا ، بؤیه لی رده دا خوای گه وره فهرموی :

(ثم لا يجدوا في انفسهم حرجا مما قضيت ويسلموا تسليما)

واته : که تویان کرد به حاکم ده بیت گویرایه لیت لی بکه ن له ناوه وه یاندا ، وه نابیت هیچ ناخوشی له دلایاندا بیت له و بریاری که تۆ داوته وه ده بیت ملکه چ بن به نهیننی و ئاشکرا ، وه خوایان سلیم بکه ن خو ته سلیم کرد نیکی گشتی به بی به ره له سستی وره ت کردنه وه و به ربه ره کانی هه ره کوچون له م فهرموویه دا هاتوه)

(۲)

لی رده وه دووری ئه و که سانه مان بؤ دهرده که ویست له راستی یه وه که ده مارگیریان هه یه بؤ مه زه به کان ، چونکه ئه وان فهرمووده ی پیغه مبهر ﷺ رته ده که نه وه به بی هیچ به لگه یه که

( ) رواه في شرح النووي في اربعينه وقد ضعفه شيخنا المحدث العلامة محد ناصر الدين الالباني . راجع مشكاه المصابيح ج ۱ ص ۵۹ "المكتب الاسلامي"

تهنها ئه وهنده نه بيٽ كه پيچه وانهى
مه زه به كه يانه، وه كو بلى پيشه واکه
ئاگادارى هه موسوننه تي پيغه مبهرى
خوایه ﷺ، يا خود مه زه به كه بريارده ره
به سهر سوننه تدا له گه ل ئه وهى
كه پيوسته سوننه ت بريارده رو بالا
دهست بيٽ به سهر مه زه به كه دا.

با ئه م ده مارگيرانه بزنانن كه ئه وان
پيچه وانه ن ته نانه ت له گه ل وتهى
پيشه وایاندا ئه وه ئيمامى شافيعى
(ره حمه تي خوى لى بيٽ) له پهرتوكى
(الرسالة) ده فهرمويت (به هوى
چاوليكردى كويرانه وه بى ئاگابووه،
ئه وهى بى ئاگابووه لييان خوى گه وره
له ئيمه و ئه وانيش خوش بيٽ)
وه ده فهرمويت : (جارى وا هه يه مروؤ
نه زان ده بيٽ به رامبه ر به سوننه ت
وله وانه يه وته يه كى هه بيٽ پيچه وانهى
سوننه ت بيٽ و نه ك به قه ستي ويستبيٽى
پيچه وانهى بكات، جارى واش هه يه مروؤ
بى ئاگا ده بيٽ وه له ده كات له
راقه كاندا). وه ده فهرمويت : (نازانين
پياويك هه بيٽ كه هه موو سوننه تي
كؤكرديته وه وه يچى لى نه رويش تبٽ،
وه ئه گه ر زانيارى هه موو زانايان
كؤكرابيته وه و ئه م پياو هيش هينا بيٽى
ئه وكات ه زال بووه به سهر سوننه تدا
هه مووى) كؤكرديته وه، وه ئه گه ر زانيارى

هه ريه ك له زانايان له لاي خوى بيٽ ئه وا
ئه وكات ه شتيكى زور رويشتوه له و
پياوه، پاشان ئه وه يشى كه له م رويشتوه له لاي
يه كيكي تر هه يه، ئه مانيش له زانستدا چهند
چينيكي جياوازن، هه يانه له زانايان زوربه ي
سوننه تي كؤكرديته وه هه رچه ند هه نديكى لى
رويشتوه، وه هه يانه كؤكره وهى ئه وه يه
كه جگه له م كويان كرديته وه، ئه وهى كه
كؤكره وهى زورترينى سوننه ته وه كه ميكي لى
رويشتوه به لگه نى يه له سهر ئه وهى
كه داواى بكات له لاي زانايانى جگه له چينه كه ي
خوى، به لكو له لاي زانايانى هاوشيوه ي خوى
به دوامدا ده گه ريتو داواى ده كات هه تا ده ستي
ده كه ويٽ وه هه موو سوننه تي پيغه مبه ر ﷺ
كؤكره كاته وه به داىك ويا وكمه وه به قوربانى بم،
ئه وكات ه كؤمه ليك له زانايان هه ركه س بوخوى
كؤى ده كاته وه كه پله پله نو له يه ك ئاستدا
نين له وهى كه تيگه يشتون⁽¹⁾

وه زاناي پايه به رز مامؤستا احمد شاكر
له سهر ئه م وته يه ده ديوت و ده فهرمويت:
(ئه م شته ي كه ئيمامى شافيعى فهرمويه تي
ده رباره ي سوننه ت تيروانينيكي دورو
ليكؤلينه وه يه كى وردكارو بينينيكي فراوانه
له سهر ئه وهى كه زانايان كويان كرديته وه له
سوننه ت، له سه رده مى خوى وسه رده مى پيش
خوى، كه له و كاته دا ديوانى سوننه ته كان

کونړه کرابونه وه، ته نه ا که مېک نه بېت ، که زانایان کویان کړدبو وه له وهی که ریوایه تیان کړدبو پاشان زانا (حفاظ) هکان سه رقالی کړدنه وهی سوننه ته کان بوونه له په رتوکه ګه وره و بچوکه کاند، ئیمامی احمدی کوری حه نبل - قوتابی ئیمامی شافیعی - (مسند) ه ګه وره ناسراوه که ی داناوه وه وه سفی ده کړدو دهی فهرموو: ئم په رتوکه کړدو ته وه وپوخت کړدو له زیاتر له حه وت سه دو په نجا هه زار (۷۵۰,۰۰۰) فهرمووده، جا ئه ګه ر موسلمانان جیاوازیان هه بوو له فهرمووده ی پیغه مبهه ری خوا ﷺ باب ګه ریڼه وه سه ری ، ئه ګه ر تییدا بوو ئه وا ته واوه ئه ګه رنا ئه وا به لګه نی یه وه فهرمووده نی یه ، له ګه ل ئه وه یشدا زور فهرمووده ی صحیح له ده سستی چووه و لی ریویشته وه له صحیحی بخاری و مسلم چنده ها فهرمووده ی تییدا یه که له (المسند) دا زوربه ی سووننه تیان تییدا یه به لام جیګای هه مووی تییدا نه بوته وه وهه مووی نه ګرتو ته خوئی به لام ئه ګه ر ئیمه ئه وه ی تییدا یه له فهرمووده کوی .

بکه یڼه وه و له ګه ل ئه وه فهرموودانه ی تردا هاتووه (به ناوبانګه کان) وه کو (مستدرک الحاکم ، الکبری للبهیقي، والمنتقى لابن جارود، سنن الدرामी، معاجم الطبراني الثلاثة، مسند ابی یعلی والبزاز)، ئه ګه ر ئه وه فهرموودانه ی که وا له م په رتوکانه دا

هاتووه کوی بکه یڼه وه ، ئه وکاته ه سوننه ته کانمان هه موو وه رګرتووه وه ده ست که وتووه انشاء الله وه زیاتر ګومان ئه وه یه که هیچ له سووننه ته کانمان هه موووه رګرتووه وه له ده ست نه چووه ، به لکو نزیکه بلئین هه موویه تی، ئه مه یش مانای وته که ی ئیمامی شافیعی یه (ئه ګه ر زانیاری هه مووزاناکان کویکاته وه ئه وکاته هه موو سوننه تی کړدو ته وه) وه وته که ی تری (زانا یه که یه کویان کړدو ته وه) وه کو بلئی ئیمامی شافیعی به تیروانینه وه وتویه تی پیش ئه وه ی به نوسین لی بکولئته وه به کردار - الله دره) وه پرسیارم کرد له زانای پایه به رزمان محمد ناصر الدین الالبانی سه باره ت به وته که ی پایه به رز احمد شاکر بوچونی چی یه ئه ویش فهرمووی: (ئه وه ی مامؤستا احمد شاکر باسی کړدووه له په رتوکی حدیث ګومانی زیاتر ئه وه یه که هه موو سوننه تیان نه ګرتو ته خو، چونکه جګه له مانه په رتوکی تره یه که ګرنګی خوئیان هه یه و مامؤستا احمد باسی نه کړدوون وه کو صحیح ابن خزیمه، صحیح ابن حبان ، مصنف ابن ابی شیبه و مسنده که ی ، مصنف عبدالرزاق، جګه له مانه په رتوکی تر) . ئیمه یش ده لئین: هه ر پیشه وایه که یاخود مه زهه بیک که زانیاری به هه موو سوننه ت نه بووه جهخت له سه ر پیوستیتی فری دانی چاولیکه ری کویرانه

دهكات ههركاتي: سوننه تي صحيح هه بوو ،
 وه ئه مه ريگاي رزگاريه له جياوازي .
 وه پيغه مبه ر^ﷺ سه باره ت به پيوستيتي
 دهست گرتن به سوننه ته وه له كاتي جياوازي دا
 دهفه رمويت)

(^١) .

واته : ههركه سيك له ئيوه بزي له پاش
 من ئه وا جياوازي به كي زور ده بيت له وكاته دا
 دهست بگرن به سوننه تي من و سوننه تي
 هه رچار جينشينه راسته هيدايت دراوه كان ،
 دهستي پيوه بگرن و به كه لبه كانتان قه پي لي
 بگرن ^(٢) وه ئاگادارتان ده كه مه وه له و
 داهيراوانه ي كه له ديندا داهينراون ، چونكه
 هه موداهينراويك بيده عيه وه هه موو
 بيده عيه كيش گومرايي به .

( ) حديث صحيح رواه (احمد وابو داود ٤٦٠٧) صحيح

الترمذي ٢٦٧٦ (صحيح ابن ماجه ٤٠)

( ) واته توند بيگرنو هيچي لي به رمه دنه وه وه كو بلي ي
 پيغه مبه ر^ﷺ به وه حي پي ي وتراوه كه موسلمان پشت له
 سوننه ته كه نو دهستي لي به رده دن .